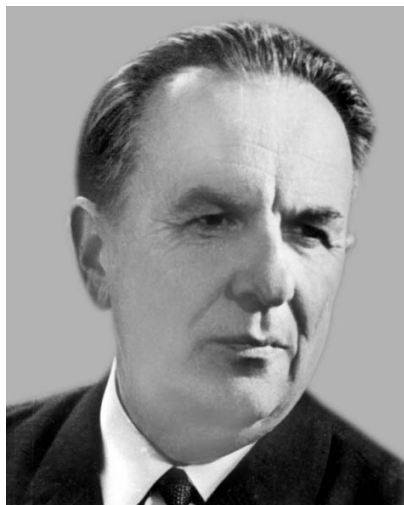

БОРІСОВ Валентин Тихонович (07(20). 07. 1901, м. Богодухів, нині Харків. обл. — 24. 09. 1988, Харків) — композитор, педагог, музично-громадський діяч. Член СКУ (1932). Професор (1977). Заслужений діяч мистецтв УРСР (1971). Респ. премія УРСР ім. М. Лисенка (1987). Державні нагороди СРСР. Закін. Харків. муз.-драм. інститут (1927; кл. композиції [С. Богатирьова](#)). Працював муз. ред. на радіо, у роки війни — композитором ляльк. театру у Махачкалі, Ташкенті. Від 1944 — у Харків. консерваторії (від 1963 — Харків. інститут мистецтв): викл., від 1947 — доцент, одночасно 1944–49 — ректор, 1973–83 — завідувач кафедри, 1983–88 — професор кафедри композиції та інструментовки. Очолював Харків. обл. композитор. організацію (1944–48). Представник харків. композитор. школи. Продовжував традиції вітчизн. ліро-епіч. симфонізму, підкреслюючи ладову самобутність укр. народно-пісен. основи. Мист. доробок Б. характеризується використанням нар. джерел (рос., укр., казах., киргиз. фольклору) та новітніх досягнень сучас. композитор. техніки. Багато й

плідно працював над інструментуванням і редагуванням творів укр. композиторів М. Лисенка, В. Сокальського, В. Косенка, М. Коляди.

Основні твори

кантати: «На варті Дніпрельстанів» (1932), «Прикордонна сюїта» (1939), «Народне свято» (1952), ораторія «Весілля» (1972) та ін.; для симф. оркестру: поема «Кармелюк» (1927), «Траурно-героїчна поема пам'яті В. Чкалова» (1940), «Дагестанська сюїта» (1942), «Поема про Батьківщину» (1943), «Святкова увертюра» (1969), «Дивертисмент» (1972), 3 симфонії (1957, 1963, 1978 — для струнного оркестру), «Героїчний диптих» для органу та камер. оркестру, присвяч. 40-річчю Перемоги (1985); для фортепіано з оркестром: поема «Пам'яті товариша» (1936–38), «Етюди оптимізму» (1985), 3 концерти (1974, 1979 — присвяч. пам'яті М. Коляди, 1983); для альта з оркестром: «Романтична повість» (1977); для скрипки з оркестром: «Юнацький концерт» (1980); 3 струн. квартети (1926, 1928, 1965); композиції для струн. оркестру, для оркестру нар. інструментів, для фортепіано, скрипки та ін.; хори, романси, пісні на слова Т. Шевченка, О. Пушкіна, М. Лермонтова, В. Сосюри, обробки нар. пісень.

Рекомендована література

1. Гейліг М. Траурно-героїчна поема В. Т. Борисова // Рад. музика. 1941. № 2;
2. Тишко Н. Валентин Борисов. К., 1972;
3. Калашник П. Риси стилю В. Борисова. К., 1979;
4. Гордійчук М. «Дивертисмент» В. Борисова // Музика і час. К., 1984;
5. Калашник М. Харківський вечір, присвячений пам'яті композитора В. Борисова // Музика. 1992. № 1.

[А. І. Муха](#)

Бібліографічний опис:

Борисов Валентин Тихонович / А. І. Муха // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-37160>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).